

LEKCE 2

Člověk mění svůj způsob života: Pokání

Byl jeden malý chlapec, který měl velmi rád sladkosti. Obzvlášť mu chutnaly bonbóny a zákusky. Jednoho dne jeho matka upekla chutné koláčky. Řekla mu: „Synku, nepřeji si, abys snědl před obědem byt' jen jediný koláček.“

Chlapec měl na jemné a lákavé koláče velkou chuť. A jak plynul den, hlad a touha rostly. Nakonec šel velmi potichu do kuchyně, otevřel nádobu s koláčky a vzal si dva nebo tři. Ale jak se snažil co nejrychleji nádobu zavřít, převrátil ji a rozbil. Když matka vešla do kuchyně, aby zjistila, co se stalo, uvědomil si, že bude potrestán. Začal se ospravedlňovat: „Mami, je mi to líto. Prosím tě, nebij mě. Je mi to líto“. Matka řekla s pochopením a soucitem, ale přísně: „Ano, vím, že je ti to líto - ale ne proto, že jsi neposlechl a vzal sis koláčky. Je ti to líto, protože jsi byl přítom chycen.“

V tomto případě chlapec nelitoval skutku, který učinil, spíše mu bylo líto následků jeho činu. V této lekci budeme probírat rozdíl mezi skutečným *pokáním* a znepokojením se nad *důsledky* hříchu. Budeš obdivovat podstatu pravdivého pokání, když uvidíš, jak právě ono je počátkem procesu opětovného spojení milujícího a svatého Boha s hříšnými lidmi. A naučíš se plněji porozumět mírnému a jemnému vanutí Ducha svatého, který přivádí člověka k pokání.

osnova lekce

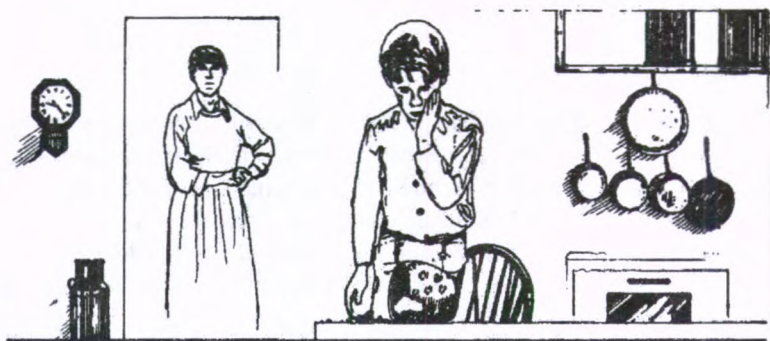
Podstata pokání

Aspekty pokání

Vztah k odčinění hříchů

Důrazy Nového zákona

Zkušenost pokání

cíle lekce

Po ukončení této lekce bys měl být schopen:

- Vysvětlit, proč je pokání důležitou součástí procesu spasení.
- Analyzovat jednotlivé stránky pokání a vysvětlit jejich význam.
- Popsat zkušenost pokání a její důsledky.

studijní činnost

1. Pečlivě si prostuduj osnovu lekce a přečti si cíle lekce.
2. Přečti si několikrát Luk. 15, 11-24.
3. Nauč se významu klíčových slov, která jsou pro tebe nová.
4. Prostuduj si rozvinutí lekce a odpověz na studijní otázky podle pokynů z 1. lekce.
5. Vypracuj osobní test v závěru lekce.

klíčová slova

důsledky
jho
modlářství
odčinění

pečet'
pokání
rmoutit se
suverenita

zanechat
zármutek
zásluha

rozvinutí lekce

PODSTATA POKÁNÍ

V 1. lekci jsme se dověděli, že Bůh zabezpečil spasení pro všechny lidi skrze zástupnou smrt Ježíše Krista. Určil způsob, jak k Němu můžeme přijít. Také jsme viděli, že spasení, které nabízí, naplňuje každou duchovní potřebu člověka a vede k bohatému životu, velkému pokoji, nejvyšší radosti a konečně k věčnému životu. Ale k tomu, aby tento nádherný proces spasení začal, člověk musí přijmout Boží nabídku. Odpověď člověka začíná pokáním.

Název této lekce napovídá, že pokání má za následek změnu. Pro některé lidi ale pokání znamená nepřijemnou změnu, protože jsou spokojeni se svým sobecky orientovaným způsobem života. Jiným, kteří jsou bez naděje a bez cíle, nabízí světlo evangelia osvěžující změnu: pokoj myslí, svobodu od strachu a věčnou naději. A jestli mají poznat milosrdenství našeho Pána Ježíše Krista, který může proměnit beznaděj, roztřesenost a nedbalost a vypůsobit změněné životy, musí být toto evangelium zvěstováno. Pokání je rozhodující podmínkou spasení (Luk. 13, 2-5). Pokání spolu s vírou přináší obrácení.

Definice pokání

Úkol 1: *Uveď, jaký je význam pokání a vyjmenuj některé aspekty pokání.*

Jeden malý chlapec definoval pokání asi takto: „Je to lítost, která je dost silná na to, abychom přestali dělat zlo“. Pokání, podobně jako mince, má dvě strany:

1. Je to čin, kterým jednotlivec *pozná* hřích, *odvrátí* se od něj a vyzná ho Bohu.
2. Je to něco *více*, než se jen odvrátit od jednotlivých hříchů - znamená to úplně je opustit!

Pokání tedy zahrnuje pocitování lítosti, hluboký zármutek a potěšení člověka. Kromě toho činit pokání znamená „obrátit se zpět, změnit svůj způsob jednání“. *Kát se* v tomto smyslu označuje změnu myšlení nebo cíle.

1. V následující otázce zakroužkuj písmeno, předcházející větě, která představuje nejuplněnější definici pokání.

- a) lítost nad hříchy.
- b) odvrácení se od hříchů, protože přinášejí někomu smutek.
- c) uvědomění si svých hříchů, lítost nad nimi, odvrácení se od nich a jejich úplné opuštění.

Když budeš studovat předmět pokání, všimneš si, že existují texty Písma, kde Bůh „litoval“ nějakého skutku. Prozkoumejme nyní, co je myšleno tímto výrazem.

2. Prostuduj si následující texty z Písma a vysvětli, proč Bůh „litoval“. Všimni si slov, která popisují Jeho „změnu smýšlení.“

a Gen.6, 5-7

b Exodus 32, 7-14

c 1. Sam.15, 11

Tyto texty poukazují na to, že Bůh byl zarmoucen postoji a skutky svého lidu. Jejich hříšnost, neposlušnost a vzpoura proti Božím požadavkům byly projevy života, volajícího po proměně.

3. Prozkoumej následující texty z Písma: Žalm 147, 5; Přísl. 15, 11; Iz. 46, 1 a Žid. 4, 13. Co nás tyto texty učí o Bohu?

Dověděli jsme se, že Bůh už dopředu věděl, jak budou lidé reagovat na Jeho milosrdenství a plán, který jim zjevil. Ale jejich svobodná, i když hříšná přirozenost, která je pod smrtícím vlivem Satana, nebyla schopna vytvořit spravedlivý a svatý charakter, který Bůh požaduje a po kterém u svého lidu touží. Když Bůh stvořil člověka, nebo si vyvolil Izrael, nebo vybral Saula, nerozlišoval, jak bude každý reagovat na Jeho milost, i když věděl, jaký bude výsledek. Každý z nich měl příležitost reagovat kladně, ale neučinil tak. (Tento problém Božího vedení budeme do hloubky rozebírat v 5. lekci).

Zapamatuj si, že Boží charakter nepodléhá změně. Všechno cokoliv činí, je v souladu s Jeho charakterem. A tak tedy, když Bůh řekl Ninive: „Ještě 40 dní a Ninive bude vyvráceno“, (Jonáš 3, 4), poznáváme v tom Jeho neměnnou spravedlnost. Ale když Ninive činilo pokání, vystoupily do popředí další Boží neměnné hodnoty - milosrdenství a trpělivost ve chvíli, když „litoval“ a ušetřil město. V tomto případě se nezměnil Bůh, změnili se lidé v Ninive. Všechny texty Písma, které hovoří o Boží „litos-ti“, mohou být chápány tímto způsobem.

4. Lítost, která se projevila v situacích uvedených v této lekci, se dá nejlépe vysvětlit jako

- a skutek, který Bůh učinil pouze na základě své autority.
- b Boží reakce na lidské selhání.
- c neměnný Boží cíl, který spočívá v soudu nad člověkem, v trestu a zničení člověka.

V Novém zákoně vidíme příklady pokání, které jasně ukazují, co toto slovo znamená. V Mat. 21, 28-31 Pán Ježíš uvádí podobenství o dvou synech. V tomto podobenství otec žádal svého staršího syna, aby šel a pracoval na vinici. Syn odpověděl: „Nejdu,“ ale později *litoval* a šel. Řecké slovo, přeložené zde jako *litoval*, také znamená „cítit smutek, prožil změnu svých pocitů, výčitky svědomí“. Další slova, používaná pro pokání a kání se, nám podávají obraz někoho, kdo dospěl k jinému pohle-

du na věci. Tento člověk zažil proměnu myšlení a srdce. Poznal své chyby a nedostatky, upřímně jich litoval a touží, aby mu byly odpuštěny. Člověk, který činí pokání dokazuje, že má odlišný názor na hřích a na Boha.

Pokání může zahrnovat ducha lítosti (Luk. 18, 13) a zlomeného ducha (Žalm 51, 17). Když někdo vyznává své hříchy, může být velmi pohnut pocitem své špatnosti. Někdo - podobně jako Petr (Luk. 22, 62), může hořce plakat. Ale bez ohledu na míru zármutku, který člověk cítí nebo vyjadřuje, důležité je vyznání hříchů a rozhodnutí opustit je. Žádné množství citů nemůže toto vyznání a opuštění hříchů nahradit.

5. Na základě slov, která vysvětlují pokání v Novém zákoně, je pokání

- a) citovou reakcí hříšníka na pocit viny.
- b) lítostí nad hříchy a proměnou mysli ve vztahu vůči Bohu i hříchu.
- c) především proměnou mysli a postoje, ale ne změnou chování.

Pokání zahrnuje také zármutek nad hříchem, který je „podle Boha“. Lítost opravdového pokání způsobuje u člověka hluboký smutek srdce ne proto, že bude potrestán, ale kvůli hroznému zlu, které spáchal vůči svatému, milujícímu a milosrdnému Bohu. O takovémto smutku píše Pavel v dopise korintským věřícím: „Nebo zármutek, kterýž jest podle Boha, ten pokání k spasení působí, jehož nikdy líto nebývá, ale zármutek světa smrt způsobuje“ (2. Kor. 7, 10).

I když pro tebe je důležité především uvědomit si hřích a vyznat ho, je rovněž důležité i to, aby ses odvrátil od hříchu a úplně ho opustil. Zapamatuj si pro ilustraci příběh o *lítosti* chlapce, který neposlouchal matku a rozbil nádobu na koláčky. Jeho *lítost* nebyla skutečným pokáním. Proč? Neměl sílu k tomu, aby se odvrátil od budoucích pokušení, týkajících se uspokojení jeho touhy po sladkostech. *Činit pokání znamená odvrátit se od hříchu.*

6. přečti si následující texty a vyjmenuj věci, od kterých se lidé *odvracejí*, když činí pokání.

- a** 1. Tes. 1, 9
- b** Sk. 14, 13-15
- c** Sk. 26, 18

Pokání není jen pouhý pocit viny nad našimi hříšnými skutky. Ke skutečnému pokání je nutné i odvrácení se od hříchu. Např. Marian je přichycen při opisování na zkoušce. Vyučující ho potrestá tím, že mu napíše nedostatečnou. Marianovi je velmi líto, že ho přistihli a že se mu nepodařilo svůj test napsat, ale vůbec nelituje situaci, kdy sice také podváděl, ale *nebyl* chycen. Je *zarmoucen*, ale nečiní *pokání*. Ve skutečnosti je připraven při první příležitosti znovu podvádět. Marie také opisuje při zkoušce, ale její svědomí ji obviňuje. Jde ke svému zkoušejícímu, přizná se ke svému nečestnému jednání a navrhne, aby byla potrestána. Ona činí opravdové pokání, protože se rozhodne skončit s podváděním. Někdo řekl: „Nebe je plné kajících, kteří byli někdy hříšníci; peklo je plné těch, kteří jsou jen plni lítosti.“ Lítost nebo žal kvůli zlým skutkům nestačí; když má být někomu odpuštěno a má poznat radost z odpuštění hříchů, je nutné pokání.

7. Rozliš mezi příklady skutečného pokání a příklady neúplného pokání (to znamená pouhé lítosti).

- a) Opilý otec řídí auto po rušné dálnici. Při vážné nehodě, kterou způsobí, je zabito jeho jediné dítě a dva další lidé jsou těžce zraněni. Plný lítostí se začne obviňovat za tragédii. Rozhodne se na to zapomenout u alkoholu.
- b) Alonzo je členem divokého gangu pouličních rváčů. Jeho gang ubije jednoho mladého člověka k smrti. Alonzovo svědomí ho obviňuje. Uvě-

domí si hrůzu svého zločinu a prozradí svou partu na policii. Tímto se tedy úplně oddělí od gangu. Je povinen se po celý rok hlásit pravidelně na policii a následovat jejich instrukce. Začíná nový život jako statečný občan.

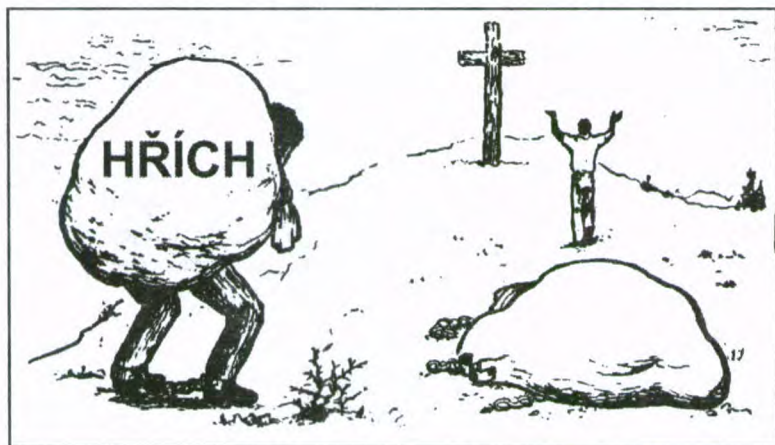
V 7. otázce jsme viděli hluboký rozdíl mezi Alonzem a otcem. Otec prožíval hlubokou lítost nad svou chybou, ale dále pokračoval ve věci, která byla příčinou tragické nehody. Alonzo však byl více než jen zarmoucený. Vyznal svou vinu a potom učinil rozhodnutí - prožil proměnu mysli i srdce - a oddělil se od svého života zločince.

V Luk. 16, 19-31 vidíme, že boháč v pekle volal o slitování. Byl plný lítosti, ale pro něho už bylo příliš pozdě činit pokání. Ti, kteří nečiní pokání hned, budou jednoho dne plakat, kvílit lítostí (Mat. 13, 42; Luk. 13, 28), ale ne v opravdovém pokání. Jednoho dne budou volat na skály a hory, aby na ně padly a ukryly je před Božím soudem (Zj. 6, 16-17), protože nebyli ochotni se odvrátit od svého hříchu.

Lítost, která není provázena skutečnou proměnou mysli a srdce, vede jen k zoufalství. Ale opravdové pokání, které je podle Boha, vede ke spasení (2. Kor. 7, 10), způsobuje změnu mysli a srdce. Lítost nad pády, nedostatky a chybami (bez proměny mysli a srdce) nás nutí věnovat pozornost vlastní slabosti a hříchům. Tento druh lítosti nás dokonce nutí nenávidět sama sebe - dokonce i přesto, že hřešíme rádi. Ale pokání otvírá dokořán dveře Boží milosti a odpuštění. Opravdové pokání nás přivádí skrze nás nešťastný a bidný stav ke kříži Pána Ježíše Krista - tam, kde je svoboda, světlo a život.

8. Vyber to tvrzení, které nejlépe popisuje význam pokání (jak je představeno Božím Slovem).

- a) Člověk si uvědomuje, že je přemožen slabostí a hříchem. Je vinen buď přestoupením Božích zákonů nebo jejich nedodržováním. Jelikož se cítí mizerně, vinen a je naplněn lítostí a nenávistí k sobě samému kvůli své slabosti, rozhodne se na sobě tvrdě pracovat a konat dobré skutky, aby napravil své bezbožné cesty.
- b) Člověk si uvědomí, že porušil Boží zákony nebo je nedodržel. Vidí hrůznost svého skutku a prožívá hlubokou lítost. Vyznává svůj hřích a rozhodne se více nehřešit.

V příkladě a) vidíme tendenci, která vede k úplnému nepochopení podstaty pokání. Je to myšlenka, že si člověk může vydobýt Boží přízeň konáním dobrých skutků. Jak jsme však viděli, pokání, které je spojeno s vírou v Krista, má za následek obrácení, zatímco činění dobrých skutků je částí nebiblického plánu jak získat zásluhy u Boha. Není nic, co může být přidáno ke Kristovu dílu smíření. A nadto, člověk může konat dobré skutky, aniž by mu kdykoliv byly odpuštěny jeho hříchy a může mylně uvěřit, že dokud bude činit dobré skutky, smí pokračovat ve svých hříších. Ale u pokání hříšník *musí* poznat své hříchy, *odvrátit se od nich*, vyznat je Bohu a úplně je opustit. Je to jediný způsob, jak mu budou jeho hříchy odpuštěny, jedině tak okusí užitek Božího velkého spasení.

ASPEKTY POKÁNÍ

Úkol 2: *Vyjmenuj tři aspekty pokání a vysvětli jejich význam.*

Biblické pokání má tři aspekty neboli části: rozumovou, citovou a volní (kterou budeme označovat jako „skutek vůle“). Pro ilustraci těchto 3 aspektů uveďme následující příklad: Představ si, že bys cestoval autobusem a najednou bys zjistil, že jsi nastoupil špatně, a že cestuješ opačným směrem, než byl původní cíl tvé cesty. Toto poznání odpovídá *rozumovému aspektu*, prostřednictvím kterého člověk poznává skrze Boží Slovo, že něco není v pořádku mezi ním a Bohem. Jsi velmi zmaten, když zjistíš,

že cestuješ špatným směrem. Začínáš mít obavy, snad dokonce až strach. Tyto *pocity* ilustrují *citový aspekt* pokání, kterým je sebeobviňování a upřímná lítost, způsobená proviněním se vůči Bohu (2. Kor. 7, 9-10). Při první příležitosti vystoupíš a najdeš si správný autobus. Toto rozhodnutí ilustruje *skutek vůle*: učinit čelem vzad a začít putovat v Božím směru. Tato jednoduchá ilustrace ukazuje, že skutečné pokání zasahuje rozum, city a vůli kajícího hříšníka.

9. Přiřaď číslo označující aspekt pokání (vpravo) k jeho správné definici na levé straně.

a	Zahrnuje rozhodnutí změnit směr	1) Rozumový
b	Zabývá se poznáním faktu, že člověk nemá v pořádku svůj vztah s Bohem	2) Citový
c	Zahrnuje změnu pocitů člověka, kterou prožívá ve vztahu k hříchům, jichž se dopustil.	3) Skutek vůle

Cena za odvrácení se od svých hříchů je vysoká: „...každý z vás, kdož se neodřekne všech věcí, kterýmiž vládne, nemůže býti mým učedníkem.“ (Luk. 14, 33). Pokání se týká všech oblastí našeho života. Neznamená jen uvědomění si hříchů a lítost nad minulostí, ale zahrnuje také naše záměry do budoucnosti. Je to opuštění svých vlastních cest, abychom mohli následovat Boha v poslušnosti a v obecenství s Ním.

Často slyšíme poselství, které klade důraz na Ježíšovu výzvu: „Pojďte ke mně všichni, kteříž pracujete a obtíženi jste“ (Mat. 11, 28), ale Ten, který říká „pojďte“ všem obtížným hříšníkům, říká také: „Vezměte na sebe mé jho“ (v. 29). Nemůžeme „jednoduše“ přijmout Ježíše a být spaseni“ bez jakýchkoli dalších podmínek. Je nemožné přijmout Pána Ježíše jako svého Spasitele bez toho, že by to zasáhlo náš rozum, city a vůli, které zahrnují všechny stránky našeho života: naše vlastnosti, touhy a cíle. Musí dojít k absolutní kapitulaci před vládou Kristovou a k upřímnému přijetí Jeho jha.

10. Vysvětli, jak jsou jednotlivé aspekty zahrnuty v pokání.

- a Rozum
- b City
- c Vůle

VZTAH K ODČINĚNÍ

Úkol 3: *Uved', jaký je vztah mezi pokáním a odčiněním.*

V Luk. 3, 3-18 Jan Křtitel zvěstuje lidem Dobrou zprávu a vyzývá je k tomu, aby změnili své cesty. Ve verši 8. je vyzývá, aby „nesli ovoce hodné pokání“. Zde Jan žádal důkaz, který by provědřil, že jejich pokání bylo upřimné. Vrácení toho, co jsme neprávem získali, nebo napravení toho, co jsme udělali špatně se nazývá *odčinění*.

Odčinění je zásadou, která byla už součástí starozákonního práva (2. Moj. 22, 1; 3. Moj. 6, 5; 4. Moj. 5, 6-7). Ač je zvyk napravení všeho, co jsme udělali špatně, biblický a dávný, musíme pochopit tu skutečnost, že člověka nespasí.

11. Přečti si Luk.3, 8-14 a 19, 2-10 a zakroužkuj písmeno u každého PRAVDIVÉHO tvrzení.

- a Z Luk.3, 12-13 a 19, 8 se dovídáme, že Zacheus si nechtěl přiznat své hřichy.
- b U Luk.19, 8 vidíme, že Zacheus činil pokání opravdově.
- c Když porovnáme Luk.3, 8,14 a 19, 2-10, vidíme, že odčinění je pro Boha i člověka znamením toho, že jsme se opravdu odvrátili od našeho starého způsobu života.

Odčinění zlého je viditelným důkazem našeho rozhodnutí odvrátit se od hřichu ke Kristu. (Viz Luk. 3, 8-14 a Luk. 19, 2-10, příběh o Zacheovi). Podepírá naše svědectví o tom, že následujeme nového Mistra. Přestože odčinění není prostředkem spasení, je zdravou známkou toho, že jsme okusili Boží zachraňující milost.

12. Uveď, jaký je vztah mezi pokáním a odčiněním hříchů.

.....

.....

DŮRAZY NOVÉHO ZÁKONA

Poselství, které platí neustále

Úkol 4. *Vyjmenuj 4 novozákonní postavy, které kázaly pokání a uveď, na co zejména poukazovaly.*

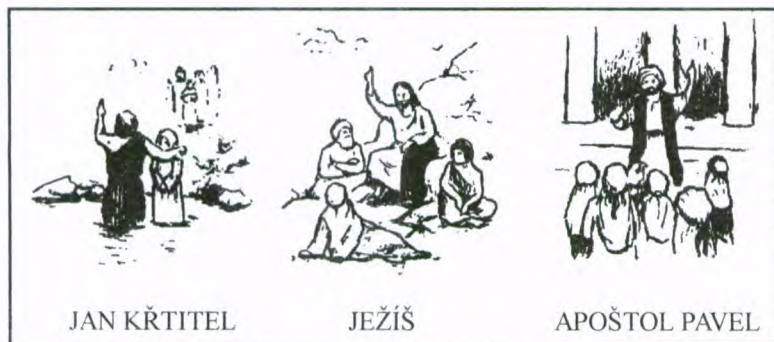
Bible učí, že pokání je prvním krokem v návratu lidské duše k Bohu (Ez. 14, 6; 18, 30; Mal. 3, 7; Luk. 13, 3,5). Bez pokání nemůže být nikdo spasen. Požadavek pokání je prvořadou *součástí* Boží výzvy k lidstvu jak v Novém, tak i ve Starém zákoně. Naléhavá a vážná výzva starozákonních proroků, končících Malachiášem, byla obnovena mocným poselstvím Jana Křtitele (Mat. 3, 2,8,11; Mar. 1, 4; Luk. 3, 3,8).

V Novém zákoně můžeme sledovat určitý vývoj slova *pokání*. V samotném Novém zákoně se slovo *činit pokání* a *pokání* objevuje 64 krát. Z Judské pouště znělo varování Jana Křtitele židovskému národu, aby činil pokání s ohledem na přícházejícího Mesiáše (Mat.3, 1-2). Jeho zvěst o pokání měla za následek velkou odezvu u lidí, a mnozí činili pokání a znovu posvěcovali své životy Bohu. Nepochybně mnozí z těch, kteří poslouchali výzvu Jana Křtitele byli mezi tisíci, kteří přišli do církve v den Letnic a po něm.

Ježíš započal svou veřejnou službu v Galileji a jako Jan také hlásal: „Pokání čiňte, neboť se přiblížilo království nebeské“ (Mat. 4, 17; Mar. 1, 15). V Mat. 4, 17 je definice *pokání* tato: „Odvraťte se od svých hříchů, protože se přiblížilo království nebeské“. Pokání zaujímalo i nadále důležité místo ve zvěsti Pána Ježíše a Jeho učedníků (Mat. 11, 21-22; 12, 41; Luk. 5, 32; 6, 12).

Jedním z posledních přikázání, které dal Pán Ježíš předtím než se vrátil do nebe bylo, že pokání a odpuštění hříchů musí být kázáno všem národům (Luk. 24,47; Sk. 1,8). Ale plně rozvinutá zpráva o pokání a víře se objevuje v knize Skutků, ve které je pokání zdůrazňováno od začátku do

konce. Petr kázal *pokání na odpuštění hříchů* v den Letnic a tisíce činily pokání (Sk. 2, 38). Se stejnou zvěstí vystoupil zanedlouho nato a znova mnozí lidé činili pokání a obrátili se k Bohu (Sk. 3, 19). Ve své pozdější službě skrze dopisy prohlásil o Pánu: „... ale shovívá nám, nechtě, aby kteří zahynuli, ale všichni ku pokání se obrátili.“ (2. Petr. 3, 9).

JAN KŘTITEL

JEŽÍŠ

APOŠTOL PAVEL

Pavel kázal *pokání* městské radě v Athénách (Sk. 17, 30). A v závěru své služby řekl: „Svědectví vydávaje i Židům i Řekům o pokání k Bohu a o víře v Pána našeho Ježíše Krista“ (Sk. 20, 21). Doplňuje tuto skutečnost o prominutí pokání: „Bůh však promínil lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, ... aby činili pokání“ (Sk 17, 30).

13. Ve svém sešitě uveď čtyři novozákonní postavy, které kázaly pokání a řekni, na co která kladla důraz.

14. Zakroužkuj písmeno, předcházející každému PRAVDIVÉMU tvrzení, které se týče novozákonních důrazů na pokání.

- a Téma pokání dokazuje Boží výzvu k lidem, aby Ho uznávali.
- b Výzva k pokání, kterou Jan Křtitel adresoval Izraeli, byla pokračováním naléhavé výzvy starozákonních proroků, kteří volali lidi k návratu ke spravedlivosti.
- c Poselství o pokání na odpuštění hříchů, které kázali Petr a Pavel, bylo omezeno pouze na Židy.
- d Pokání bylo hlavním tématem Jana Křtitele, Ježíše a Jeho učedníků i první církve.

Pokání je často opakovaným tématem v Bibli. Protože jak dlouho existuje potřeba spasení od hříchů, tak dlouho existuje také potřeba pokání. To zůstává beze změny od chvíle pádu člověka až do chvíle, kdy milost a možnost pokání pominou.

Kdo by měl činit pokání

Úkol 5. Uved', kdo by měl činit pokání a proč.

Výzva k pokání je všeobecná. „Bůh však prominul lidem dobu, kdy to ještě nemohli pochopit, a nyní zvěstuje všem, at' jsou kdekoliv, aby této neznalosti litovali a činili pokání“ (Sk.17, 30). V této výzvě je zahrnut každý člověk. Všichni ti, kteří nikdy nevěřili v Krista, jsou pozváni k pokání, k přijetí Božího odpuštění a k tomu, aby se stali součástí Jeho rodiny (Jan 3, 15-17; Tit. 2, 11; Zj. 22, 17).

Ale i ti, kteří již uvěřili v Krista a stali se Jeho následovníky, jsou vyzýváni k pokání. Někdy křesťané ztratí svou horlivost pro Krista, když jejich láska k Němu ochladne. Křesťané z Efezu byli tímto ochladnutím vinni (Zj. 20, 5). Byli vyzýváni k pokání a k obnově svého vztahu ke Kristu. Další zase - podobně jako křesťané v Laodicei - duchovně tak zvlažnějí, že jejich vlastní duchovní život je ohrožen (Zj. 3, 15-17). Opravdové pokání je jediným lékem na duchovní smrt, vlačnost nebo chlad. V případě prohry a hříchu je pokání jediná cesta zpět k Bohu. Boží zaslíbení odpuštění pro všechny, kteří vyznávají své hříchy (1.Jan 1, 9), je adresováno hlavně křesťanům, i když je lze vztáhnout na všechny, kteří jsou připraveni činit pokání.

15. Vyber ta tvrzení, která mluví o tom, *kdo* by měl činit pokání a důvody, *proč* by měl činit pokání.

- a) Každý člověk, který nevěří v Krista, je vyzýván k pokání ze svých hříchů a k následování Krista.
- b) Křesťané, kteří zhřešili, ztratili svou první lásku nebo duchovně znečitlivěli, jsou vyzýváni k pokání, k tomu, aby si zachovali čisté svědomí před Bohem.
- c) Křesťané stejně jako nekřesťané musí činit pokání, aby mohli být spaseni.

ZKUŠENOST POKÁNÍ

Úkol 6. *Vysvětli, proč je potřebné pokání, jak k němu dochází a jaké jsou jeho důsledky.*

Proč je potřebné pokání?

Na otázku: „Proč je potřebné pokání?“ můžeme odpovědět: „Neboť není rozdílu. Všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“ (Řím. 3, 23). Tato odpověď zahrnuje nás všechny, nikdo není výjimkou (kromě Pána Ježíše Krista). Můžeme si připomenout 1. lekci, kde se hovořilo o tom, že hřích je neschopnost žít podle Božího zákona, nebo jinými slovy, porušení Jeho zákona. Železničář, který nespustí závory a způsobí, že rychlík narazí do auta plného nic netušících lidí, kteří na to doplatí životy, je vinen tím, že způsobil někomu smrt, stejně jako zločinec, který úmyslně zastřelí člověka. Železničář je vinen *hříchem zanedbání*, protože věděl, co se od něho vyžaduje, ale zanedbal to (Jak. 4, 17). Zločinec, který záměrně zastřelí člověka, je vinen *hříchem vykonání*. Je vinen tím, že porušil zákon (1. Jan. 3, 4). Ať už jsou tedy naše hříchy ze *zanedbání* (zanedbáme učinit to, co je přikázáno) nebo z *vykonání* (vykonáme to, co je zakázáno), můžeme si být jisti, že každé provinění je hříchem (1. Jan 5, 17).

Tím, že jsme zhřešili, jsme vinni před Bohem. Zákon vyžaduje podstoupení trestu. A poněvadž odplatou za hřích je smrt (Řím. 6, 23), stojíme ve svém hříšném stavu odsouzení a bez pomoci. Ale Bůh nabízí odpuštění a věčný život všem, kteří Jeho odpuštění přijmou.

16. Vysvětli, proč je potřebné pokání. Potřebuješ-li více prostoru, použij svůj poznámkový sešit.

.....

.....

Jak k němu dochází?

Pavel říká v Řím. 2, 4: „... neuvědomuješ si, že dobrotivost Boží tě chce přivést k pokání?“ Bůh milosrdenstvím a láskou vede lidi k pokání (Jan 6, 44), ale používá mnoho způsobů, jak je k této zkušenosti přivést. Jeden z nich je *prostřednictvím Božího Slova* všeobecně. Když Jonáš kázal Slovo Boží lidem z Ninive, uvěřili mu a zanechali svých bezbožných skutků a chování (Jonáš 3, 4, 8, 10).

Kromě toho *může dojít ke spasení v důsledku zvěstování kříže*. Zvěst o Boží lásce zjevené na kříži se lidí silně dotýká. Je výzvou všem těm, kteří jsou bídní a bezmocní ve svých hříších - těm, kteří potřebují duchovní uzdravení (Mat. 9, 13). Taková láska, která nabízí nehodným lidským bytostem odpuštění, vede k pokání.

Jasně vidění Boha může také vypůsobit pokání. Když Job uviděl zjevení slávy Boží, pohrdl sám sebou a činil pokání (Job 42, 1-6). Vidíš, že dobrotivost Boží nás vede k pokání skrze Slovo Boží všeobecně, skrze kázání kříže a prostřednictvím jasného zjevení Boha. Jsou i další prostředky, které Bůh také používá.

Slyšel jsi již někdy větu: „Jediná chvíle, kdy se někteří lidé podívají nahoru je, když leží na zádech“?

Milující nebeský Otec musí často použít drastičtější zásahy, aby nám pomohl dospět k poznání naší vlastní nouze (Zj. 3, 19). *Někdy nám právě těžkost, nemoc nebo tragédie pomohou uvědomit si, že potřebujeme Boha*. Zapamatuj si, že dokud si marnotratný syn neuvědomil hrůzu své situace, nebyl schopen „jít do sebe“, činit pokání a obrátit se směrem k domovu (Luk. 15, 17-20).

Někdy Bůh používá *příklad nebo svědectví Božích posvěcených křesťanů*, aby přivedl lidi k pokání. Můžeme si být jisti, že Bůh používá všechny možné prostředky s cílem promluvit k srdcím lidí.

17. Vyjmenuj některé prostředky, které Bůh používá k tomu, aby přivedl lidi k pokání.

.....

.....

Jaké jsou jeho důsledky?

Důsledky pokání jsou skutečně úžasné. Pokání má za následek radost v srdci hříšníka a zároveň způsobuje radost v nebi, když se radují andělé Boží (Luk. 15, 10). Pokání otevírá dveře, které vedou k víře a k odpuštění hříchů. Jan říká: „Jestliže doznáváme své hříchy, On je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti.“ (1. Jan. 1, 9).

Když hříšník činí pokání, zažije kromě úžasné radosti i další nádherné zkušenosti. Když činil pokání Job, Bůh ho uzdravil a navrátil mu jeho děti a materiální požehnání (Job 42, 10-17). A když činil pokání Jonáš, Bůh ho zachránil doslova v okamžiku smrti (Jon. 2, 1-10). Nadto Bůh zaslíbil, že když jeho lid bude činit pokání a odvrátí se od svých zlých skutků, potom je vyslyší z nebes, odpustí jim hříchy a uzdraví jejich zemi (2. Par. 7, 14).

Když si představíš, že spasení je jako řetěz, můžeme uvažovat nad pokáním, vírou a obrácením jako nad články tohoto řetězu. Podobně jako jsou jednotlivé články v každém řetězu oddělené, tak je tomu i v „řetězu spasení“. Každý článek je samostatný a přece je spojen s každým dalším článkem. Když začíná proces pokání, způsobuje řetězovou reakci, ve které jsou víra, obrácení, znovuzrození, ospravedlnění a přijetí spojeny, aby spolu vytvořily zázračnou zkušenost spasení.

OBRÁCENÍ

POKÁNÍ

VÍRA

ODPUŠTĚNÍ

18. Uveď některé z důsledků pokání.

.....

.....

osobní test

Zakroužkuj písmeno, které předchází správné odpovědi u každé z následujících otázek.

1. Pokání je důležité v procesu spasení, protože
 - a) je to první krok při návratu k Bohu.
 - b) je projevem toho, že člověk, který činí pokání, má svou cenu.
 - c) vyjadřuje zármutek, který je nejdůležitější součástí pokání.
2. Pokání lze nejlépe definovat jako
 - a) zřejmý zármutek nad hříchy.
 - b) uvědomění si hříchů, lítost nad tím, co jsme učinili, vyznání hříchů Bohu a úplné zanechání bezbožných cest.
 - c) vědomí, že jsme nedostateční a touha po tom, abychom se polepšili.
3. Příběh boháče v pekle, který volal o pomoc, nás učí, že
 - a) někteří lidé si mohou uvědomit své hříchy až v závěru svého života.
 - b) bychom si čas od času měli prozkoumat svůj život, abychom viděli, jestli to, co činíme, je správné.
 - c) ti, kteří nečiní pokání nyní, budou jednou plakat v zoufalství ... když už bude příliš pozdě.
4. Různé aspekty pokání nás učí, že
 - a) pokání zasahuje každou součást naší bytosti.
 - b) pokání je v podstatě jednoduchým krokem, který nás téměř nic nestojí.
 - c) pokání je darem Božím, je to tedy skutek, při kterém je člověk zcela pasivní.
5. I když pokání má v celé Bibli významné místo, vidíme, že
 - a) v Novém zákoně jeho význam klesá, protože se více zdůrazňuje milost.
 - b) pokání nezaujímá v Novém zákoně mimo evangelii popřední místo, a proto není důležité.
 - c) v Novém zákoně je učení o pokání rozvinuto do plné míry.

6. Kdo by měl podle biblického učení činit pokání? (Zakroužkuj nejvhodnější odpověď.

- a) Pokání by měli činit ti, kteří nikdy nevěřili v Ježíše Krista.
- b) K pokání jsou vyzýváni křesťané, kteří duchovně zlhostejněli a všichni hříšníci.
- c) Pokání mají činit pouze vyvolení.

7. Podle toho, co jsme se dověděli v této lekci, je pokání produktem

- a) pouze Boží dobrotivosti. Je to dar a člověk v něm nemá žádný podíl.
- b) Boží dobrotivosti. Přitom Bůh používá takových prostředků, jako je zvěstování Božího Slova, kázání kříže, vidění Boha nebo různé okolnosti, těžkosti, nemoci a tragedie.
- c) dobré vůle lidí, kteří tím projevují svou ochotu jít Boží cestou poté, co pečlivě prozkoumali důsledky svých hříchů.

8. Bible mluví o tom, že pokání je důležité, protože

- a) všichni lidé zhřešili.
- b) je potřebné pro všechny lidi bez ohledu na to, jestli zhřešili nebo ne.
- c) je důkazem toho, že lidské záměry jsou správné.

9. Zakroužkuj písmeno, které označuje nejúplnější odpověď. Důsledkem pokání je to, že

- a) hříšník je naplněn radostí, a stejně tak se raduje i jeho rodina a společnost, ve které žije.
- b) nebesa se radují nad hříšníkem, který se obrací k Bohu.
- c) svět je naplněn radostí nad změnou, kterou způsobilo pokání u člověka.

10. Učení o odčinění je biblickým učením. Jeho nejhlubší hodnota spočívá v tom, že

- a) vytváří člověku zásluhy u Boha.
- b) je poselstvím světu, které mluví o tom, že ten, který se snaží odčinit své špatné skutky, se opravdu změnil.
- c) zajišťuje spasení pro toho, kdo odčiní své staré hříchy.

11. Přiřaď aspekty pokání (vpravo) k jejich definicím nebo praktickým projevům (vlevo).

a	Kateřina lituje hříchů, kterých se dopustila.	1) Intelektuální
2) Citový
b	Jan si uvědomuje, že jeho život se nelíbí Bohu.	3) Akt vůle
c	Erik se rozhodl zcela zanechat svého hříšného života.	
d	Marnotratný syn řekl:
„Vstanu a vrátím se k otci.“	
e	Marnotratný syn přichází k rozumu.	
f	Marnotratný syn prožívá lítost nad svými hroznými problémy.	

15. Pravdivé jsou odpovědi a) a b). Odpověď c) není pravdivá, protože křesťané nečiní pokání kvůli spasení. Pokání u křesťanů má za cíl zachování čistého svědomí a společenství s jejich Pánem.
6. a Modly.
b Modlářství a pověřivost.
c Temnota a Satan.
16. Všichni jsme zhřešili. Nepostupovali jsme podle Boží vůle a porušili jsme Jeho zákony. Trestem za hřích je smrt, ale těm, kteří činí pokání, Bůh nabízí odpuštění a spasení.
7. b) Alonzo je ve velice drsném gangu
17. Boží dobrotivost nás vede k pokání. Z prostředků, které Bůh používá, můžeme uvést: Boží Slovo, kázání kříže a vidění Boha. Těžkosti, nemoc a tragédie nás také mohou přivést k pokání. Bůh může použít i život křesťanů a jejich svědectví jako prostředek, který přivede lidi k pokání.
8. b) Člověk si uvědomuje, že je hříšný
18. Pokání přináší radost hříšníkovi a způsobuje radost v celém nebi. Je předchůdcem víry a vede k odpuštění. Je prvním článkem v řetězu spasení.
9. a 3) Akt vůle.
b 1) Rozumový aspekt.
c 2) Citový aspekt.

místo pro tvé poznámky